

OTA Antwerpen

interculturele bemiddeling & coaching

JAARVERSLAG 2015

Beste lezer

Dit voorwoord en bij uitbreiding dit jaarverslag 2015 werden geschreven door de nieuwe coördinator van OTA Antwerpen.

Deze inleidende zin brengt ons meteen bij een belangrijke gebeurtenis in 2015, met name het vertrek van Joy Eeman na elf jaar geëngageerde dienst als coördinator van OTA Antwerpen. Ik maak van dit voorwoord dan ook heel graag gebruik om haar heel even in de spreekwoordelijke schijnwerpers te zetten en haar vanuit het ganse team bemiddelaars en alle bestuurders van de vzw oprecht te bedanken voor haar gedrevenheid en haar leiderschap.

Verder is dit jaarverslag het verslag van een jaar waarin alles weer een beetje in zijn plooi lijkt te vallen na het bewogen jaar 2014, waarin de integrale jeugdhulp van start ging én waarin de OTA's na vele jaren projectmatig werken erkend werden. Er kwamen in 2015 opnieuw meer aanmeldingen binnen en we merkten dat vooral het aantal aanmeldingen vanuit de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp fors toenam.

Twee (nieuwe) thema's duiken eind 2015 op in de adviesvragen die OTA Antwerpen binnenkrijgt, enerzijds gedwongen migratie van begeleide en niet-begeleide minderjarige vluchtelingen, anderzijds identiteitsontwikkeling en radicalisering. Beide thema's leggen zware druk op hulpverleners die er mee te maken krijgen en iedereen is dan ook erg zoekend naar ondersteuning. Als OTA zullen wij in de toekomst nadenken hoe wij omtrent deze thema's een meerwaarde kunnen zijn voor de hulpverlening.

Tot slot vermeld ik graag dat de illustraties in dit jaarverslag gemaakt werden door Willem Pirquin, op vraag van de vier Vlaamse OTA's. Wij zijn zeer tevreden over de kleurrijke en positieve manier waarop onze werking erin vervat zit en zullen de tekeningen dan ook maximaal laten opduiken in onze communicatiemiddelen.

Ruth Kusé

Coördinator OTA Antwerpen

Lijst met afkortingen

BJB	Bijzondere Jeugdbijstand
CBJ	Comité voor de Bijzondere Jeugdzorg
CBAW	Contextbegeleiding in functie van Autonom Wonen
CHAH	Crisishulp Aan Huis
CKG	Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning
GI	Gemeenschapsinstelling
CLB	Centra voor Leerlingenbegeleiding
ECM	Etnisch Culturele Minderheden
GV	Gemandateerde Voorzieningen
DC	Dagcentrum
DJG	Dienst Jeugd en Gezin (en Nazorg)
IJH	Integrale Jeugdhulp
ITP	Intersectorale Toegangspoort
MDT	Multidisciplinair Team
MFC	Multifunctioneel Centrum
NRTJ	Niet Rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulp
OCJ	Ondersteuningscentrum Jeugdzorg
OOC	Onthaal-, Oriëntatie- & Observatiecentrum
OTA	Ondersteuningsteam Allochtonen
RTJ	Rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulp
SDJ	Sociale Dienst van de Jeugdrechtbank
SWAT	Samen Werken Aan de Toekomst

Deel 1 Historiek, werking en inbedding van OTA	5
1 Algemeen	5
2 Subsidies en erkenning	5
3 Uitgangsvisie	5
4 Doelgroep	6
5 Kerntaken en methodiek	6
5.1 Ondersteuning in concrete dossiers	6
5.2 Deskundigheidsbevordering	9
5.3 Vertegenwoordigingen	9
Deel 2 Kerntaken onder de loep	11
1 Ondersteuning in concrete dossiers	11
1.1 Adviserendeconsulten	11
1.2 Participatieve consulten	12
A Totale caseload 2015	12
B Aanmeldingen 2015	13
• Wie werd aangemeld in 2015?	13
• Wie meldde aan in 2015?	15
• Besluit	17
2 Vorming en methodiekwontwikkeling	18
2.1 Vorming en coaching	18
2.2 Project steunfiguren	19
Deel 3 OTA Antwerpen vzw	20
1 Personeel	20
1.1 Algemeen	20
1.2 Co-bemiddelaars	20
1.3 Stages	21
1.4 Opleidingen, vormingen en bijscholingen personeel	21
2 Interne bijeenkomsten	22
2.1 Teamvergadering	22
2.2 Raad van Bestuur	22
2.3 Interprovinciaal Overleg Vlaamse OTA 's	22
Bijlage Visietekst Ondersteuningsteams Allochtonen	23

Deel 1 Historiek, werking en inbedding van OTA

1 Algemeen

OTA Antwerpen is een team van interculturele bemiddelaars ter ondersteuning van de hulp- en dienstverlening aan minderjarigen en hun context, in situaties waarbij elementen van interculturele of levensbeschouwelijke diversiteit een rol spelen en/of wanneer de migratieachtergrond van de jongere van belang is.

Sinds 1988 al streeft OTA Antwerpen naar een zo optimaal mogelijke hulpverlening aan jongeren met een migratieachtergrond in de provincie Antwerpen. Door de sterk toegenomen diversiteit in cultuur en in leefcontexten van jongeren, is het ook vandaag de dag nog steeds noodzakelijk om de afstand tussen jongeren, hun ouders en de hulpverlening te overbruggen.

Gaandeweg werd de oorspronkelijke doelgroep (Marokkaanse en Turkse gezinnen) uitgebreid naar een zeer uitgebreide doelgroep van uiteenlopende nationaliteiten en etniciteiten. In de caseload van 2015 komen meer dan 40 verschillende herkomstlanden voor.

2 Subsidies en erkenning

In 2014 werden de vier Vlaamse OTA 's erkend door de Vlaamse Overheid op basis van artikel 97 in het decreet van de Integrale Jeugdhulpverlening. De OTA 's zijn nu een Vlaamse bevoegdheid en worden opgevolgd door het Agentschap Jongerenwelzijn.

3 Uitgangsvisie

OTA Antwerpen werkt aan een samenleving waar kinderen en jongeren zich, ongeacht hun origine en achtergrond, verbonden voelen met de verschillende leefwerelden waarin ze zich bewegen. We willen dat jongeren zich thuis voelen en volwaardig deelnemen aan de samenleving.

We menen dat cultuursensitief handelen integraal deel uitmaakt van een kwalitatieve jeugdhulp. OTA Antwerpen ondersteunt professionele hulpverleners uit de integrale jeugdzorg om dit te realiseren.

Achteraan vindt u de volledige visietekst. De visie werd recent geherformuleerd en dit gebeurde gezamenlijk door de vier Vlaamse OTA's.

4 Doelgroep

Elke hulpverlener binnen de IJH kan bij OTA terecht.

Hulp- en dienstverlening die door de toegangspoort (ITP), de gemandateerde voorzieningen (OCJ en VK) en de sociale diensten van de jeugdrechtbank wordt ingeschakeld kan bij OTA terecht voor een participatief consult. De voorwaarde voor de aanvraag van dergelijk consult is dat het verblijfadres van de jongere in de provincie Antwerpen ligt. Als dat niet het geval is verwijst OTA Antwerpen door naar een van de andere Vlaamse OTA's.

In 2015 konden de diensten BJB die rechtstreeks toegankelijk werden (diensten contextbegeleiding en dagcentra) blijvend beroep doen op OTA voor een participatief consult. Ook andere diensten uit het rechtstreeks toegankelijke luik kunnen beroep doen op OTA. In de provincie Antwerpen bestaat historisch bijvoorbeeld al een goede samenwerking met de CLB's en Dienst Jeugd en Gezin (voorheen Jeugdbrigade). Normaliter kan de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp enkel voor een adviserend consult bij OTA terecht. Als onze caseload het toelaat, beperken wij ons daar echter niet toe. Verder in het verslag komen we terug op enerzijds het verschil tussen adviserende en participatieve consulten, en anderzijds op ons aanbod naar de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp toe.

5 Kerntaken en methodiek

5.1 Ondersteuning in concrete dossiers

In het erkenningsbesluit van de OTA's wordt gesproken over twee soorten consulten.

Een **adviserend consult** houdt in dat OTA advies geeft en/of informatie aan hulpverleners in de IJH. Dit kan algemeen advies zijn of advies in verband met een concreet dossier, zonder dat OTA betrokken wordt bij het verdere verloop van het hulpverleningsproces. Meestal hebben deze adviesvragen betrekking op de culturele achtergrond van de jongeren en/of hun gezin. Adviesvragen worden telefonisch of via mail gesteld. Als we inschatten dat we zelf niet over de expertise beschikken om advies te geven, dan zorgen we voor een gerichte doorverwijzing. Het gebeurt regelmatig dat een dienst/organisatie eerst contact opneemt voor advies over een bepaalde casus, en er later toch een aanmelding volgt.

Een **participatief consult** is elk gesprek waaraan de interculturele bemiddelaar actief deelneemt en inbreng heeft. Dit kan gaan om een overleg met de aanmelder, om een verkennend en herkaderend gesprek met de aanmelder of de jongere of zijn/haar context, of om een bemiddelingsgesprek tussen de partijen.

In deel 2 van dit jaarverslag scheppen we met cijfers en grafieken een beeld van hoe OTA Antwerpen in 2015 haar ondersteuningsopdracht in concrete dossiers (adviserende consulten en participatieve consulten) vorm gaf. Hieronder staan we wel graag nog even inhoudelijk stil bij onze werkwijze.

OTA Antwerpen gaat er van uit dat niet zozeer het verschil in cultuur maar wel de wijziging van context aan de basis ligt van heel wat probleemsituaties met ECM-jongeren. Met de gewijzigde context bedoelen we zowel de migratie, de vlucht of het vertrek uit het land van herkomst, als de nieuwe sociaal-economische realiteit waarin men terecht komt én de perceptie op allochtonen binnen de nieuwe samenleving.

In de ondersteuning van de aanmeldende dienst worden drie basismethoden gebruikt om de complexiteit van de problematische opvoedingssituatie te expliciteren met inter- en intraculturele mechanismen: overleg, verkennen en herkaderen, en bemiddelen.

- **Overleg**

OTA kan vanuit zijn specifieke deskundigheid gevraagd worden deel te nemen aan overleg. De inbreng van het OTA is dan afhankelijk van de complexiteit van de hulpvraag: eenmalig advies, hulp bij inschatting van een probleem, coaching, systematisch overleg aangaande het dossier ... Daarnaast kan OTA ook gevraagd worden om methodisch te ondersteunen bij een netwerkoverleg, bijvoorbeeld in verband met een multi-problem gezin. Het is dan de bedoeling tot duidelijke rol- en taakafspraken te komen met alle betrokkenen in de hulpverlening van het gezin.

- **Verkennen en herkaderen**

OTA gaat tijdens aparte gesprekken met jongeren en ouders op verkenning naar de specifieke factoren die de persoon beïnvloeden. Tijdens de verkenning worden de betekenissen die de persoon geeft van hun vanzelfsprekendheid ontdaan en dit door aanvullende informatie te geven, vragen te stellen, andere betekenissen te opperen ... Dit wordt herkaderen genoemd.

Gaandeweg wordt ook het conflict verkend en herkaderd. De bemiddelaar van OTA gaat op zoek naar de reële belangentegenstellingen en naar mogelijke oplossingen of haalbare compromissen. In deze fase wordt nog niet onderhandeld tussen de partijen.

- **Bemiddelen**

Nadat de betekenissen op elkaar zijn afgestemd in aparte gesprekken, kan het eigenlijke belangenconflict voorwerp van bemiddeling worden en kan er gewerkt worden aan een compromis.

Via betekenisbemiddeling en conflictbemiddeling proberen de bemiddelaars een dialoog op gang te brengen tussen de verschillende partijen. De bemiddelaar hanteert daarbij de unieke positie van meervoudige partijdigheid:

- de bemiddelaar kiest geen partij in het probleem of conflict. De bemiddelaar werkt aan een vertrouwensrelatie met alle betrokkenen;
- de bemiddelaar streeft ernaar dat alle voorwaarden voor een optimale communicatie (zowel verbaal als non-verbaal) aanwezig zijn;
- de bemiddelaar draagt geen eindverantwoordelijkheid voor het dossier en neemt geen beslissingen.

5.2 Deskundigheidsbevordering

Naast ondersteuning in concrete dossiers hebben de OTA's als opdracht te werken aan de deskundigheidsbevordering van professionelen die werken met kinderen, jongeren en gezinnen uit ECM. Vorming kan worden georganiseerd voor alle diensten en voorzieningen binnen de IJH. Vragen buiten deze sectoren worden ad hoc bekeken.

OTA Antwerpen heeft momenteel geen open vormingsaanbod, maar gaat wel in op individuele vormingsvragen van een dienst/organisatie/voorziening. We begeleiden ook geregeld intervisie rond een bepaald thema of op basis van concrete dossiers.

5.3 Vertegenwoordigingen

OTA Antwerpen nam in 2015 deel aan verschillende overlegfora, enerzijds om op de hoogte te blijven van nieuwe ontwikkelingen in de IJH, anderzijds om onze werking bekend te maken/houden en relevante contacten te leggen.

In 2015 participeerde OTA Antwerpen onder andere aan het Arrondissementeel Overleg Bijzondere Jeugdbijstand van de provincie Antwerpen en aan het Coördinatiecomité Antwerpen van het Vlaams Welzijnsverbond. OTA Antwerpen nam ook deel aan de zittingen van Comité V van het Vereffeningfonds, een fonds dat kadert in de visie van herstelbemiddeling.

Naast deze structurele overlegfora ging OTA Antwerpen ook ad hoc in op vragen tot overleg, indien dit werd ingeschat als meerwaarde voor de eigen werking en/of interessante samenwerkingen tot stand kon brengen.

OTA als copiloot

OTA helpt je de situatie van een gezin verkennen vanuit een cultuursensitief perspectief. Jij blijft de stuurman en OTA helpt mee richting te bepalen. Hoe vroeger je OTA betreft, hoe beter OTA kan helpen. We willen er mee voor zorgen dat hulpverlening de gezinnen tijdig bereikt en daadwerkelijk als hulp ervaren wordt.

OTA vormt

OTA geeft je informatie over verschillende mens- en wereldbeelden, migratiemechanismen, interculturele gesprekstechnieken, de rol van culturele en religieuze elementen in de opvoeding, conflicthantering, enz. Deze kaders helpen jou om de jongere en zijn gezin beter te begrijpen. OTA reflecteert samen met jou over de vanzelfsprekendheden die leven in onze maatschappij omtrent de rollen van ouders en kinderen en geeft je in specifieke dossiers of via vorming tips in het werken met cultuur-specifieke krachtbronnen.

OTA denkt mee na

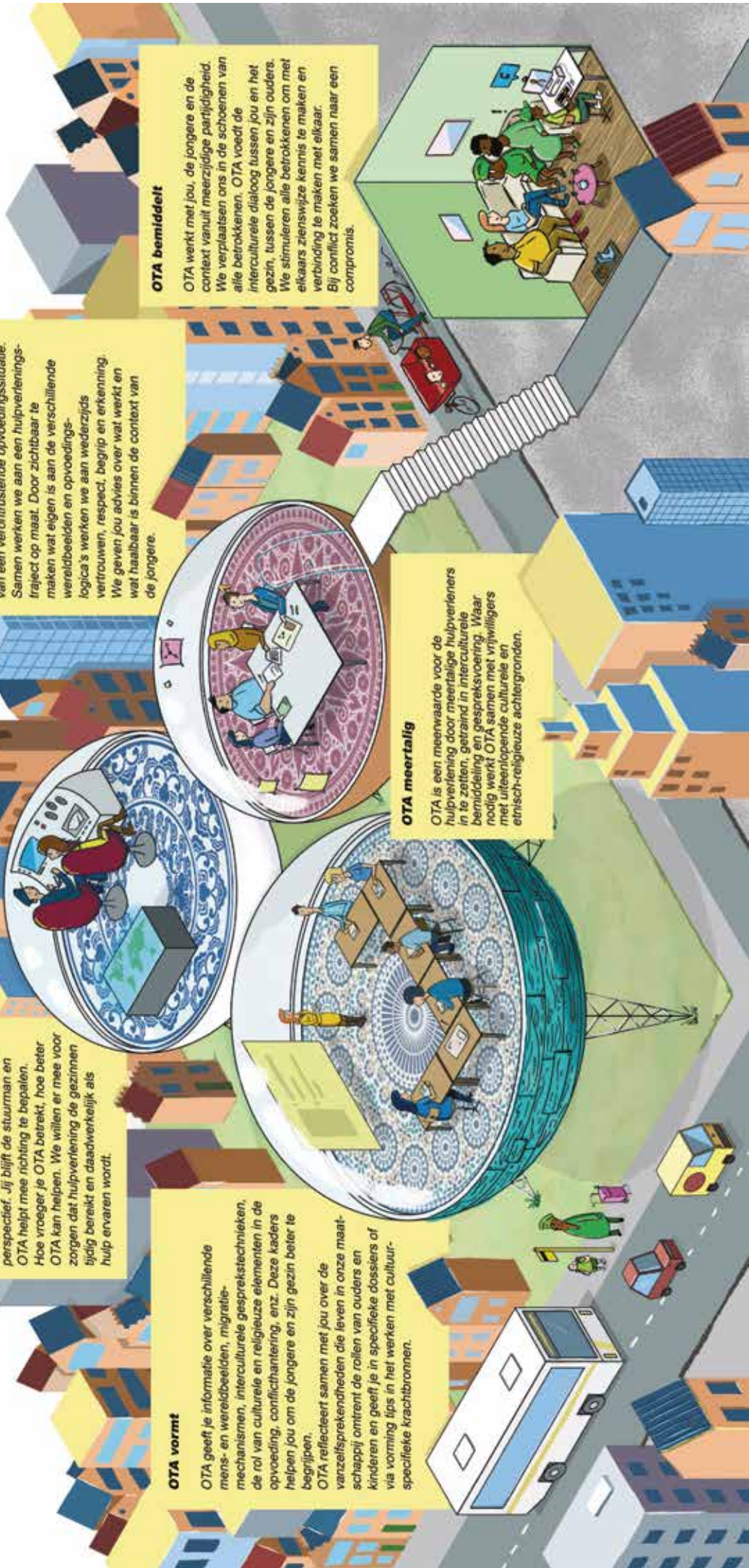
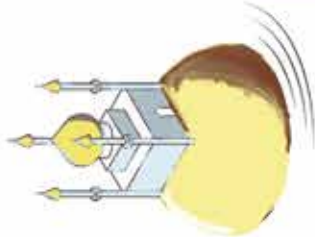
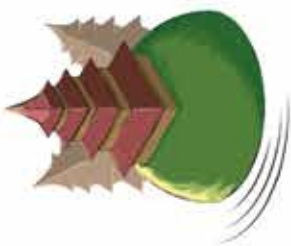
OTA helpt mee een inschatting te maken van een verontrustende opvoedingsituatie. Samen werken we aan een hulpverlenings-traject op maat. Door zichtbaar te maken wat eigen is aan de verschillende wereldbeelden en opvoedingslogica's werken we aan wederzijds vertrouwen, respect, begrip en erkenning. We geven jou advies over wat werkt en wat haalbaar is binnen de context van de jongere.

OTA bemiddelt

OTA werkt met jou, de jongere en de context vanuit meerzijdige paritelijkheid. We verplaatsen ons in de schoenen van alle betrokkenen. OTA voedt de interculturele dialoog tussen jou en het gezin, tussen de jongere en zijn ouders. We stimuleren alle betrokkenen om met elkaars zienswijze kennis te maken en verbinding te maken met elkaar. Bij conflict zoeken we samen naar een compromis.

OTA meertalig

OTA is een meerwaarde voor de hulpverlening door meertalige hulpverleners in te zetten, getraind in interculturele bemiddeling en gespreksvoering. Waar nodig werkt OTA samen met vrijwilligers met uiteenlopende culturele en etnisch-religieuze achtergronden.

Deel 2 Kerntaken van het OTA

1 Ondersteuning in dossiers

1.1 Adviserende consulten

OTA Antwerpen registreerde het voorbije jaar 45 adviesvragen. Wellicht is dit een onderschatting van het aantal adviezen dat telefonisch of via mail werd gegeven, gezien er niet steeds een schriftelijke neerslag werd gemaakt.

Maar liefst 28 van de 45 geregistreerde adviesvragen waren afkomstig uit het onderwijs, 22 vragen van CLB's en 6 vragen rechtstreeks van klasleerkrachten/directies. De overige 17 adviesvragen werden gesteld door verschillende diensten/organisaties: Lokale Politie, OCMW, JAC, UKJA, contextbegeleiding, Sociale Dienst van de Jeugdrechtbank ... De vragen zijn zeer uiteenlopend, zowel wat betreft herkomst van de jongere en/of het gezin als van inhoud. De OTA-bemiddelaars gaven steeds telefonisch of per kerende via mail advies naar aanpak in het dossier en/of deden een voorstel tot doorverwijzing. Geregeld gebeurt het dat een adviesvraag in een later stadium toch resulteert in een aanmelding bij OTA.

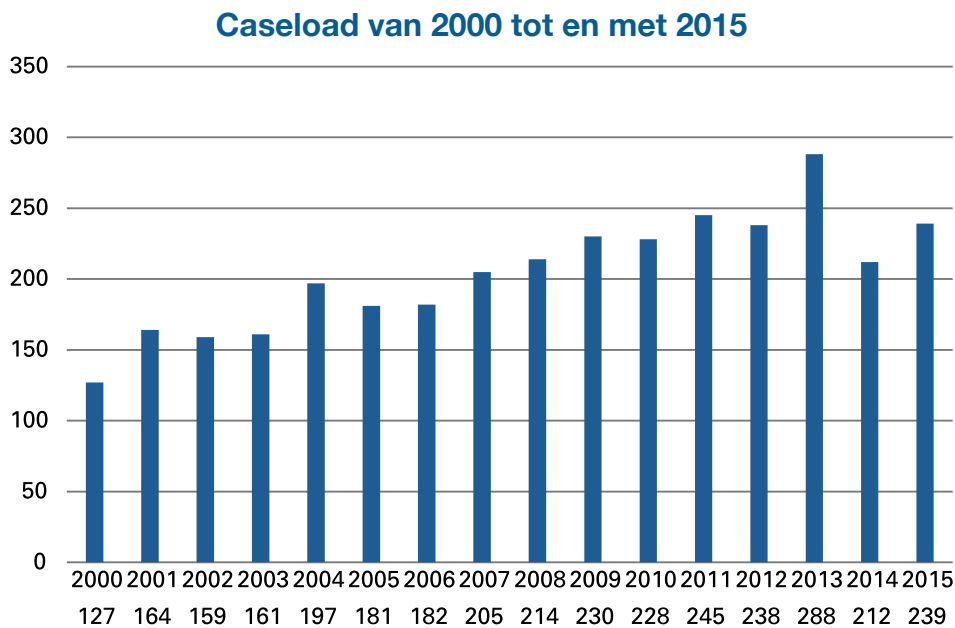
OTA Antwerpen kreeg in 2015 de eerste adviesvragen rond radicalisering binnen en dat vanuit CLB, vanuit contextbegeleiding en vanuit een jeugdinstelling. We zoeken in 2016 graag verder uit op welke manier wij onszelf kunnen versterken in deze thematiek, zodat wij voor hulpverleners een meerwaarde kunnen bieden bij advies- of bemiddelingsvragen in het kader van radicalisering. We merken dat hulpverleners in de jeugdhulp alleszins zeer zoekend zijn naar ondersteuning aangaande het thema.

Ook over minderjarige vluchtelingen en hun gezin kwamen eind 2015 de eerste adviesvragen binnen, vooral vanuit Onderwijs en CLB. We hopen onze expertise voor deze doelgroep breed te kunnen inzetten en zullen dit in de loop van 2016 verder concreet maken.

1.2 Participatieve consulten

A Totale caseload 2015

In totaal bood OTA Antwerpen in 2015 ondersteuning in 239 dossiers. Onderstaande figuur vergelijkt dit met de caseload van de voorbije vijftien jaar.

Van deze totale caseload 2015 werden 141 dossiers ook aangemeld in 2015. Deze 141 aanmeldingen worden hieronder (in deel B) meer gedetailleerd bekeken. De overige 98 dossiers in de caseload 2015 werden overgedragen uit vorige jaren. Het gaat over 35 dossiers uit 2014, 14 dossiers uit 2013, 21 dossiers uit 2012 en 26 dossiers die voor 2012 werden aangemeld.

In de **239 dossiers** die de caseload 2015 uitmaken, gebeurden in de loop van dat jaar **1320 participatieve consulten**, waarvan:

- **805 ondersteuning**en;
- **468 dossierbespreking**en;
- **47 netwerko**verleggen.

In de caseload zien we de superdiversiteit van onze samenleving heel duidelijk tot uiting komen. We tellen meer dan 40 verschillende herkomstlanden.

Als we binnen de caseload bekijken voor wie precies ondersteuning werd gevraagd, dan gaat het in 100 dossiers over meisjes, in 74 dossiers over jongens en in 65 dossiers over gezinnen.

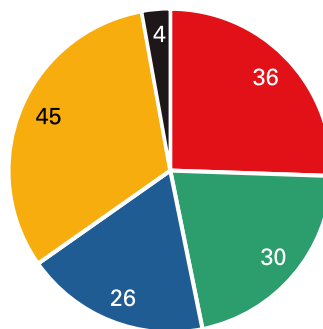
B Aanmeldingen 2015

In de analyse die volgt nemen we enkel de 141 dossiers onder de loep die in 2015 werden aangemeld. De overige dossiers die eerder werden opgestart maar in 2015 actief opgevolgd bleven zitten hierin dus niet vervat.

- **Wie werd aangemeld in 2015?**

De regionale verdeling van de 141 aangemelde dossiers wordt duidelijk gemaakt in onderstaande figuur. Met uitzondering van Latijns-Amerika zijn alle regio 's duidelijk vertegenwoordigd. Een interessante aanvulling hierbij is dat het in 50% van de Europese dossiers om Roma-dossiers gaat.

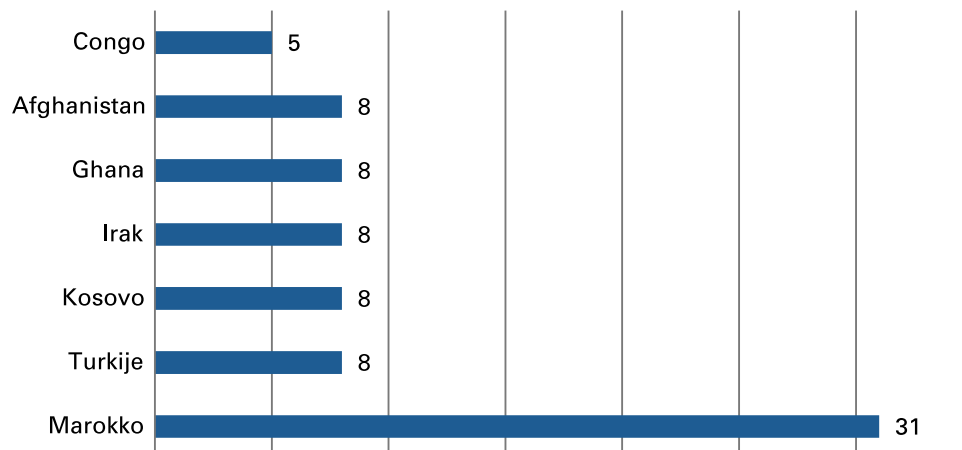
Aanmeldingen 2015: regionale verdeling

■ Afrika ■ Azië ■ Europa ■ Noord-Afrika & Midden-Oosten ■ Latijns-Amerika

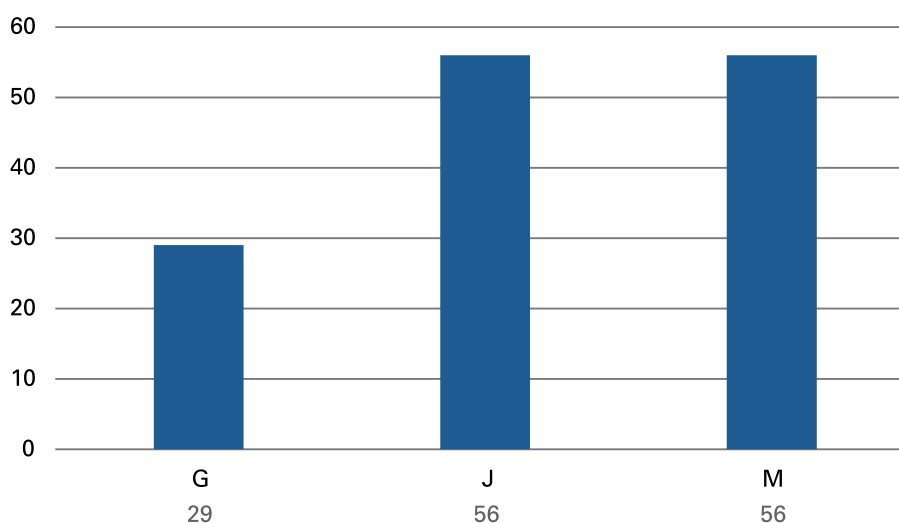
In de 141 aanmeldingen komen maar liefst 41 verschillende herkomstlanden voor. Als we een top 3 maken blijkt Marokko afgetekend op de eerste plaats te staan met 31 van de 141 aanmeldingen. De tweede plaats wordt gedeeld door 5 landen met elk 8 aanmeldingen: Irak, Turkije, Kosovo, Ghana en Afghanistan. De derde plaats wordt ingenomen door Congo met 5 aanmeldingen. Hieronder maken we de top 3 ook nog even visueel.

Top 3 nationaliteiten aanmeldingen 2016

Onderstaande figuur geeft aan dat het in exact evenveel dossiers om de ondersteuning van een meisje als van een jongen ging: 56 dossiers met meisjes en 56 dossiers met jongens. In de overige 29 dossiers ging het over de ondersteuning van een gezin.

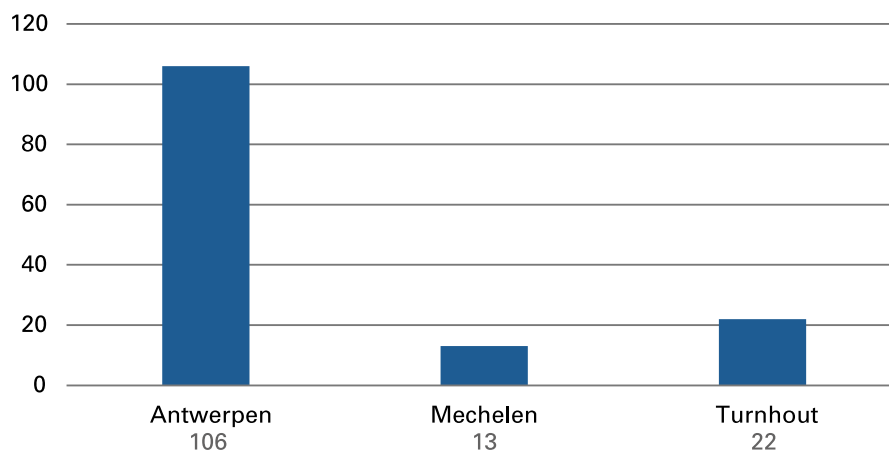
Aanmeldingen 2015: gezin/jongen/meisje

• **Wie meldde aan in 2015?**

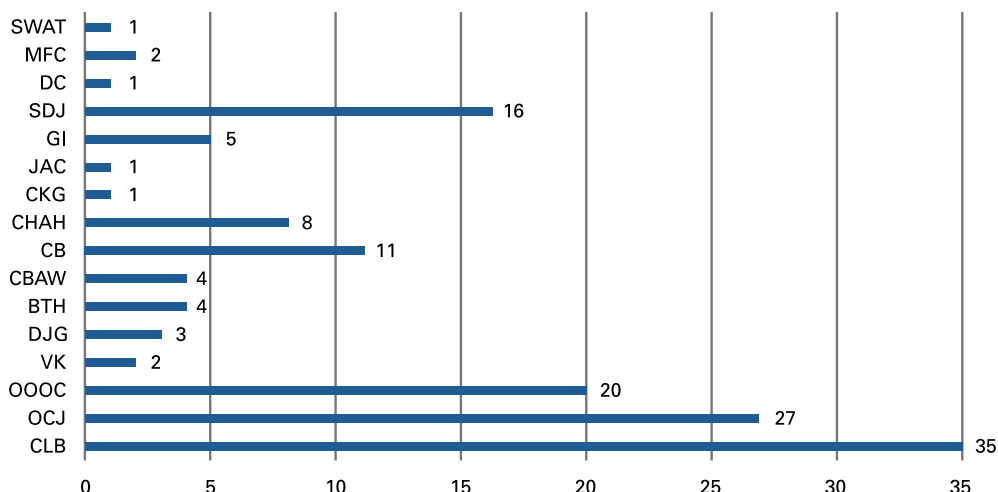
Een eerste figuur toont een verdeling van de dossiers per arrondissement van de provincie Antwerpen. Traditiegetrouw ligt het zwaartepunt in arrondissement Antwerpen.

Aanmeldingen 2015: arrondissementen

Onderstaande grafiek geeft een overzicht van de voorzieningen en organisaties die een melding deden bij OTA. Voor de betekenis van de afkortingen verwijzen we naar de lijst met afkortingen in het begin van het jaarverslag.

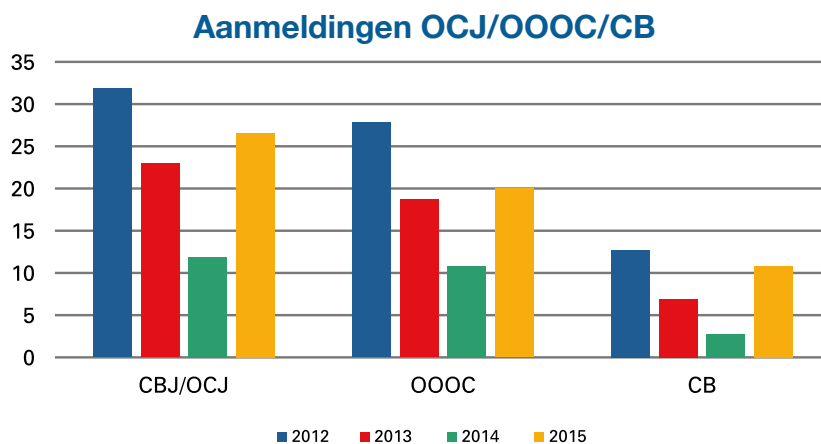
Aanmelders 2015

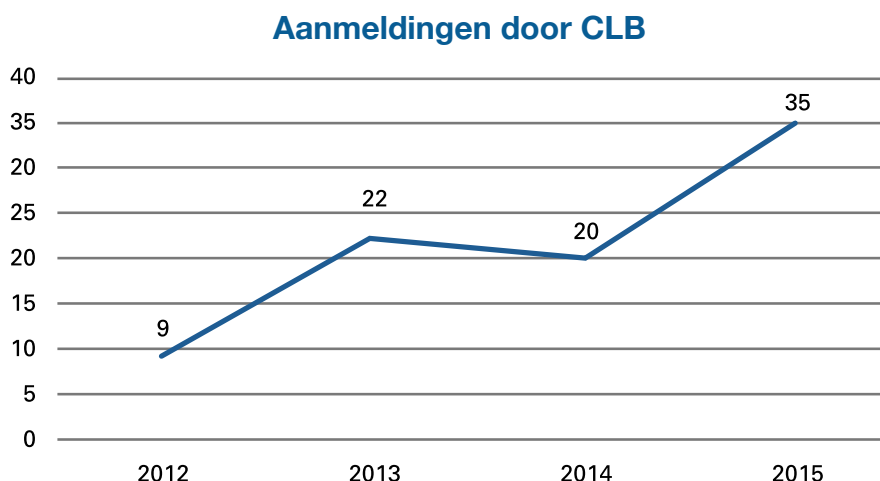
CLB	OCJ	OOC	VK	DJG	BTH	CBAW	CB	CHAH	CKG	JAC	GI	SDJ	DC	MFC	SWAT
35	27	20	2	3	4	4	11	8	1	1	5	16	1	2	1

Een aantal belangrijke vaststellingen hierbij:

In het jaarverslag van 2014 merkten wij een opvallende daling van het aantal meldingen vanuit CBJ/OCJ (12 dossiers), vanuit de OOC's (11 dossiers) en vanuit de contextbegeleiding (3). Ons vermoeden dat het transitiejaar een invloed had op deze cijfers wordt bevestigd bij het bekijken van onderstaande grafiek. In 2015 nam het aantal meldingen van zowel OCJ, de OOC's als CB weer toe naar respectievelijk 27, 20 en 11 dossiers.

Het meest opvallend is het aandeel van CLB. Met 35 meldingen in 2015 bevestigen zij de trend die reeds eerder was ingezet en waarvan wij met zekerheid kunnen zeggen dat ze ook in 2016 zal blijven bestaan. Volgende grafiek maakt dit duidelijk.

Ook andere RTJ naast CLB meldde in 2015 regelmatig aan, zo waren er onder andere acht meldingen vanuit Crisishulp Aan Huis. Het totale percentage meldingen uit de niet rechtstreeks toegankelijke Jeugdhulp neemt dus opvallend toe.

Nieuw in het lijstje van aanmelders zijn MFC (Multi Functioneel Centrum) en SWAT (Samen Werken aan de Toekomst, een niet-residentieel opvanginitiatief voor jongeren dat een schoolvervangend project aanbiedt).

- **Besluit**

In 2014 stelden we een aanzienlijke daling van het aantal dossiers vast. Er waren minder nieuw aangemelde dossiers én minder doorlopende dossiers. Opvallend was vooral dat er weinig aanmeldingen kwamen vanuit OCJ, vanuit de OOC's en vanuit de contextbegeleiding. In 2015 lijken de cijfers algemeen weer in de plooi te vallen, dus we concluderen dat de wijzigingen in het landschap van de jeugdhulp en concreet de opstart van de ITP invloed heeft gehad op de cijfers van 2014.

Verder zien we in 2015 vooral één duidelijke evolutie: OTA Antwerpen merkt dat diensten uit de rechtstreeks toegankelijke jeugdzorg (RTJ) steeds vaker beroep doen op onze expertise. Vooral de toegenomen vraag vanuit CLB valt heel erg op. Als ondersteuningsteam vinden we dit een positieve evolutie. We zien de CLB's als een belangrijke schakel tussen Onderwijs en Welzijn, en dus als een interessante partner om snel in het hulpverleningsproces van een jongere te worden betrokken. Op die manier werken we preventief, kan het verdere traject zo gericht mogelijk ingevuld worden en vermijden we dat gerechtelijke jeugdhulp en dergelijke dient ingezet te worden.

2 Vorming en methodiekontwikkeling

2.1 Vorming en coaching

Met het in 2014 uit dienst gaan van Ann Huybrechs die verantwoordelijk was voor de vaste vormingscyclus 'Hulpverlening aan allochtone jongeren in de jeugdhulp' werden er geen nieuwe reeksen van deze cyclus meer aangeboden. OTA Antwerpen bekijkt volop hoe het nieuwe vormingsaanbod er in de toekomst kan uitzien. Dit wordt niet alleen intern opgenomen, maar er is ook samenwerking met de drie andere OTA's én er is ondersteuning van Fanny Matheusen van vzw Ghoesting.

In de tussentijd nam OTA Antwerpen wel degelijk vormings- en coachingsvragen op, zij het (nog) niet binnen een structureel aanbod. Het gaat steeds om vormingen op vraag van een voorziening of van een verwijzer of een derde. Een greep uit wat werd aangeboden in 2015:

datum	thema van de vorming	OTA-medewerker	voor wie?
19/jan	Casusbespreking Marokkaanse jongeren	Atika + co-bemiddelaar	Wingerdbloei
12/mrt	Workshop Interculturele gespreksvoering	Joy + bemiddelaars	AP Hogeschool
16/mrt	Casusbespreking Afrikaanse jongeren	Atika + co-bemiddelaar	Wingerdbloei
23/apr	Info over Chinese cultuur + bespreking concrete casus	Bela + co-bemiddelaar	2 deelnemers
6/mei	Vormingssessie Roma	Joy	AP Hogeschool
7/mei	Casusbespreking Afrikaanse & Marokkaanse jongeren	Atika + co-bemiddelaar	Van Celst
22/jun	Vorming Roma	Joy + Valerija	KdG Hogeschool
15/jul	Werken met Marokkaanse gezinnen	Atika	MFC
2/sep	Neveninstromers	Bela	vrijwilligers van ACM
12/okt	Voorstelling OTA	Bela + Atika + Priya	VCLB Turnhout
15/okt	Voorstelling OTA + uitwisseling met VK Antwerpen	Joy	
12/nov	Postgraduaat interculturele gespreksvoering + vorming Roma	Joy	KdG Hogeschool
17/nov	Vorming + coaching Afrikaanse en Marokkaanse jongeren	Atika + Khadija + Priya	Begeleidingstehuis De Kade
19/nov	Werken met Zwart-Afrikanen in de hulpverlening	Bela + Atika + Khadija	studenten Thomas Moore
1/dec	Algemene voorstelling OTA + info over Thaise cultuur	Bela + co-bemiddelaar	Cirkant
3/dec	Casusbespreking n.a.v. Joods dossier	Bela + co-bemiddelaar	hulpverleners De Zwaantjes
12/dec	Vluchtelingen in OKAN-klas + concreet dossier Afrikaanse jongen	Atika + Bela + Priya	CLB Turnhout

Zoals elk jaar ging OTA Antwerpen ook in op vragen van studenten voor interviews, informatie en andere hulp in het kader van schoolse opdrachten, onderzoeken en eindwerken.

2.2 Project 'Steunfiguren'

Het betrekken van de sociale context van de cliënt wint in de huidige hulpverleningsmodellen aan belang. Omdat net die sociale context bij jongeren met migratieachtergrond beperkt is of zelfs helemaal ontbreekt, zette OTA Antwerpen vanaf najaar 2015 in op een project 'Steunfiguren'. In het project gaat OTA Antwerpen op zoek naar vrijwillige steunfiguren voor kwetsbare jongeren en gezinnen, bijvoorbeeld moeilijk schoolbare Roma-jongeren, niet-begeleide minderjarigen, gezinnen waarin volgmigratie voor moeilijke dynamieken zorgt ... De steunfiguren bieden sociaal netwerk waaruit de jongeren/gezinnen moed putten en dit maakt hen veerkrachtiger op moeilijke momenten. Bovendien is er door de aanwezigheid van een steunfiguur vaak (terug) meer ruimte voor de hulpverlening om de vooropgestelde doelen te bereiken.

OTA Antwerpen zorgt voor de aanwerving en screening van de steunfiguren en voor een goede match tussen steunfiguur en jongere/gezin. Ook de verdere coaching en ondersteuning van de steunfiguren.

Op 1 oktober 2015 ging een projectmedewerker (Priya Basu) aan de slag bij OTA Antwerpen, voorlopig met een contract van zes maanden. In maart 2016 zal het project geëvalueerd worden en zal intern beslist worden of en hoe we dit continueren.

Deel 3 OTA Antwerpen vzw

1 Personeel

1.1 Algemeen

Aan het werk in 2015:

- 6 interculturele bemiddelaars:
 - Atika Boulafdal (19u)
 - Khadija Talbi (19u)
 - Hatice Altunbay (19u)
 - Houria Benzerar (19u)
 - Valerija Ludvig (32u)
 - Bela Shah (26u30)
- 1 projectmedewerker vanaf 1 oktober 2015: Priya Basu (19u)
- 1 coördinator tot 30 november 2015: Joy Eeman (30u)
- 1 vrijwilliger voor administratieve ondersteuning: Piet Janssen (4u)

De loonsubsidies Sociale Maribel werden besteed aan een gedeelte van de lonen van Valerija Ludvig, Khadija Talbi, Atika Boulafdal en Hatice Altunbay.

1.2 Co-bemiddelaars

Sinds 2000 werkt OTA Antwerpen met co-bemiddelaars. Door de jaren heen werd een actief netwerk uitgebouwd van vrijwilligers waarop we beroep kunnen doen. Co-bemiddelaars worden ingezet om zorgend te tolken, maar ook om vertrouwen te installeren en om specifieke culturele informatie toe te voegen aan het gesprek. Ze gaan steeds samen met een professionele bemiddelaar op pad.

Hieronder de 35 vrijwillige co-bemiddelaars die in 2015 minstens eenmaal een interventie deden:

Alzaloua Teodora, Andleep Haideu, Anka Altunbay, Babakaryan Marianna, Basnet Rabina, Berlas Baria, Bhatti Muhammad Khalid, Boika Mola Firmin, Chatchawan Rosamalai, Co Camilo, Danuta Mihali, Dawari Hurmatsullah, De Loenen Samuel, Dovidou Ba, El Raoui Rafa, Hanson Francis, Jashanica Rajmonda, Konadu Paulina, Konul Rachidbavova, Kumdan Chatri, Kureshi Iqbal, Kusboo Parekh, Long Sharon, Malaz Madany, Nasteha Mohamed, Negassi Benyam, Ogege Joy, Queens Nancy, Rotaru Adina Iona, Ruyts Katrijn, Sarpong Sam, Smajli Emine, Sow Mamadou Dioulde, Sulley Fati, Yumin Shi.

1.3 Stages

OTA begeleidde in 2015 drie stages. De namen van de stagiaires en de bemiddelaar die stagebegeleider was:

- Farah El Abdelaoui (Atika);
- Naoual El Karmoudi (Atika);
- Joy Ogegene (Bela).

1.4 Opleidingen, vormingen en bijscholingen personeel

Hieronder vindt u een overzicht van de in 2015 gevolgde opleidingen, vormingen en bijscholingen door de coördinator en de professionele bemiddelaars:

datum	thema van de opleiding	deelnemers
14/jan	EHBO	Valeria + Joy
5/feb	Impact van het radicaliseringsdebat op jongeren	Atika
7/feb	OTA's in het vernieuwde landschap van IJH (denkdag)	alle bemiddelaars
13/mrt	Infosessie M-decreet	Joy
17/mrt	TOPOI-model	Atika
24/mrt	Suggesties voor aanpak kind- en gedwongen huwelijk	Atika
15/apr	Bordspel voor jongeren: inzicht in de diversiteit tussen moslims	Atika
28/apr	TOPOI-model	Hatice + Atika + Houria
31/apr	Contextuele benadering van causussen deel 1	Hatice + Atika + Houria
5/mei	Contextuele benadering van causussen deel 2	Hatice + Atika + Houria
12/mei	Inspiratiedag brugfiguren Roma	Valerija + Joy
26/mei	Integrale kijk op radicalisering door VVSG	Atika
12/jun	Tools voor de aanpak van intrafamiliaal geweld	Valeria + Joy
19/jun	Hulpverlening aan kinderen uit conflictgebied	Bela
23/jun	Tools voor aanpak huwelijksdwang bij Roma	Valerija + Joy
27/jun	Workshop ontwikkelingsgericht coachen @ Universiteit Tilburg	Valerija
1/jul	Huwelijkswang	Bela
13/okt	Studiedag rond loverboy-problematiek & sexting	Valerija + Khadija + Hatice + Houria + Bela
23/okt	Beurs RTJ	Valerija + Khadija
19/nov	Vorming Positieve Heroriëntering	Valerija + Houria
20/nov	Deel 2 Vorming Positieve Heroriëntering	Valerija
24/nov	Workshop 'Spiegeltje, spiegeltje' (gender & identiteit) van ELLA vzw	Valerija + Hatice + Houria
3/dec	Debatlunch CAW	Khadija
4/dec	Partneroverleg met vzw De Touter i.v.m. Columbus Project	Valerija

2 Interne bijeenkomsten

2.1 Teamvergadering

Wekelijks vindt op dinsdagvoormiddag de teamvergadering plaats. Tijdens dit overleg worden nieuwe aanmeldingen toegewezen aan een bemiddelaar en worden lopende dossiers besproken. Het is tevens een forum om uit te wisselen en te verdiepen rond bemiddelingsmethodieken, en om aandachtspunten in de samenwerking met andere diensten te signaleren.

2,2 Raad van Bestuur

De samenstelling van de Raad van Bestuur doorheen 2015 zag er als volgt uit:

- Voorzitter: Winand de Smet
- Secretaris: An Lion
- Penningmeester: Luc van Jole
- Overige leden: Piet Janssen, Anissa Akhandaf, Theo Vanderstukken, Kathleen Debruyne, Farida Zarouali, Khalid El Hatri

De Raad van Bestuur kwam in de loop van het jaar vijf keer samen. Op de agenda stonden diverse beleidsmatige-, financiële- en personeelszaken.

De Algemene Vergadering kwam samen op 28 april 2015.

2.3 Interprovinciaal overleg OTA 's Vlaanderen

In 2014 was er enerzijds de erkenning van de OTA 's door de Vlaamse Regering en anderzijds het gewijzigde hulpverleningslandschap. Dit alles vormde een uitdaging en er was dan ook veel nood aan reflectie en aan overleg tussen de Vlaamse OTA's. De coördinatoren kwamen in 2015 een achttal keer samen en werkten rond een nieuwe gemeenschappelijke visietekst, organisatie van een denkdag voor alle OTA-medewerkers, kwaliteitszorg, vormingsaanbod ...

De provinciale denkdag voor alle OTA-medewerkers vond plaats op 7 februari. Daarnaast waren er ook nog drie andere IPO's (Interprovinciaal Overleg) met hier een overzicht van de agenda:

13/jan	Vorming over verschillende modellen van interculturaliteit (door Fanny Matheusen)
9/jun	Resultaten jaarverslag en opvolging denkdag
24/nov	Vorming over identiteitsvorming (door ELLA vzw)

Bijlage

Visietekst Ondersteuningsteams Allochtonen

De Ondersteuningsteams Allochtonen (OTA) werken aan een samenleving waar kinderen en jongeren zich, ongeacht hun origine en achtergrond, verbonden voelen met de verschillende leefwerelden waarin ze zich bewegen. We willen dat jongeren zich thuis voelen en volwaardig deelnemen aan de samenleving.

We menen dat cultuursensitief handelen integraal deel uitmaakt van een kwalitatieve jeugdhulp. OTA ondersteunt professionele hulpverleners uit de integrale jeugdzorg om dit te realiseren.

Bruggen bouwen

OTA bouwt bruggen tussen jongeren, ouders en alle hulpverleningspartners met wie ze te maken krijgt. Door zichtbaar te maken aan wat eigen is aan de verschillende wereldbeelden en opvoedingslogica's, werken we aan wederzijds vertrouwen, respect, begrip en erkenning.

Meerzijdige partijdige bemiddeling

We werken vanuit meerzijdige partijdigheid, waarbij we ons in de schoenen van alle betrokkenen verplaatsen. OTA is een meerwaarde voor de hulpverlening door meertalige hulpverleners in te zetten, getraind in interculturele bemiddeling en gespreksvoering. Waar nodig werkt OTA samen met vrijwilligers met uiteenlopende culturele en etnisch-religieuze achtergronden.

Dialoog voeren

OTA voedt de interculturele dialoog zodat de communicatie helder verloopt en de opdracht van de hulpverlening duidelijk is. We willen er mee voor zorgen dat hulpverlening de gezinnen tijdig bereikt en daadwerkelijk als hulp ervaren wordt.

Verbreden en verbinden

OTA wil de westerse vanzelfsprekendheden in de dominante opvoedings- en hulpverleningsmodellen zichtbaar maken, nuanceren en verbreden. We stimuleren hulpverleners en cliënten (zowel jongeren als ouders) om met andere zienswijzen kennis te maken en verbinding te maken met elkaar.

Via het aanreiken van informatie, coaching en vorming geven we advies over wat werkt en wat haalbaar is binnen een hulpverleningstraject met de cliënt.

Signaleren en sensibiliseren

We zien het als onze taak om aandachtspunten op het vlak van toegankelijkheid van de jeugdhulpverlening te signaleren aan alle betrokken actoren. OTA denkt na over uitdagingen binnen de superdiverse samenleving. Vanuit onze expertise willen we wegen op innovatie en relevante beleidsvoering.